

A pápaság és császárság küzdelme

1) Német-Római Császárság és az egyház

- 962. a pápa megkoronázza I. Ottót→NRCS létrejötte
- NRCS a XI. században Európa legjelentősebb hatalma→az egyház tekintélye csökkent
  - 1054. egyházszakadás (skizma)
- a császár joga a főpapok kinevezése=invesztitúra

invesztitúra jog: főpapi kinevezés joga

- az egyház megújulása=ún. cluny reformok
  - kolostorokban fegyelem helyreállítása
  - egyházi méltóságok megvásárlásának tiltása
  - világi papság nötlensége=cölibátus

a) Invesztitúraharc (XI-XII. sz.)

- IV. Henrik (1056-1105) ↔ VII. Gergely pápa (1073-1085)
- 1075. *böjti zsinat*→az invesztitúra a pápa joga
- (1076.) IV. Henrik a birodalmi gyűlésen megfosztotta VII. Gergelyt pápai méltóságától→a pápa kiközösíti az egyházból
- **1077. Canossa-járás** (IV. Henrik)
  - a pápa visszafogadja a császárt
- **1122. wormszi konkordátum**
  - megosztották az invesztitúra jogát

konkordátum: a világi hatalom és a pápaság közötti viszonyt szabályozó szerződés

- az egyház/pápaság megőrizte függetlenségét a világi hatalommal szemben

2) A pápaság fénykora

- XIII. sz. a pápaság hatalmának csúcsa {III. Ince főpapsága}
- eretneküldözés

eretnekek: az egyház hierarchiáját és a fennálló társadalmi viszonyokat tagadták

- 1215. inkvizíció
- XIII. század ún. *kolduló rendek*
  - Ferences-rend (Assisi Szt. Ferenc)
  - Domonkos-rend (Szt. Domonkos)
  - a nép között, a városokban éltek, prédikáltak, tanítottak

3) NRCS a XIII-XIV. században

- NRCS meggyengül
  - feudális anarchia
  - széttagoeltság
  - gyenge császárok

- IV. (Luxemburgi) Károly (1347-1378)
  - **1356. német aranybulla**
  - 7 választófejedelem (császárválasztás)
  - Német-Római Birodalom széttagoeltsága

források: tk. (Száray Miklós: Történelem II. – a középiskolák 10. évfolyam számára)
9. old. *Dictatus Papae, 1075.*

Az irat legfontosabb pontjai:

- *A pápát nem ítélni meg senki;*
- *A római egyház soha nem tévedett és soha nem fog tévedni az idők végezetéig;*
- *Csak egyedül a pápa hívhatja össze a bíborosi testületet és csak őt illeti meg a kanonizálás joga;*
- *Csak a pápa hozhat új törvényeket és csak ő állíthat fel új püspökségeket;*
- *A pápának joga van engedetlen fejedelmeket letenni és alattvalóikat a hűségi eskü alól feloldani;*
- *A pápa zsinatok hozzájárulása nélkül is tehet le püspököket;*
- *A pápa az egyházi törvényeket önhatalmából megváltoztathatja;*
- *A pápa császári jelvényeket viselhet;*
- *Egyedül a pápa lábait kötelesek az összes fejedelmek megcsókolni;*
- *(A pápának) jogában áll császárokat „letenni”(meneszteni, lemondatni)*

10. old. *A császári oklevélből (1122. wormszi konkordátum)*

„Én, Henrik [...] a szent katolikus egyház javára [...] investitúráról lemondok”

A pápai oklevélből (1122. wormszi konkordátum)

„Én, Callixtus püspök [...] add beleegyezéset. A megválasztott pedig a regálékát [...] tőled kapja meg”

12. old. *A Német Aranybullából, 1356*